

end ikke har gjort Forsøg paa at hævde min personlige Forsængelighed ved at stille et Vædringsforslag, der kunde opnaa at blive forkastet af hele Thinget; men jeg skal i Overensstemmelse med de Udtalelser, jeg den Gang fremsatte ved 1ste Behandling af denne Lov, fastholde det andet Alternativ, jeg stillede mig paa, nemlig Regjeringens Forslag. Jeg bebrejder saa meget mindre de ærede Medlemmer, at de ikke have villet gaa ind paa Spørgsmaalet om en virkelig Statskontrol, som jeg naturligvis maa indrømme, at den vilde blive meget kostbar, medføre et betydeligt Antal Funktionærer og i høj Grad genere den private Produktion, og jeg bebrejder dem det saa meget mindre, som det ved de Oplysninger, der senere ere fremkomne, efter min Mening, og jeg tror efter de Flestes, er fuldstændig godtgjort, at man fuldt ud kan varetage alle Konsumenternes Interesse ved at gaa ind paa Bestemmelserne i Regjeringens Forslag og samtidig dermed sikkre bort Smør imod den Fare, der ligger i Forsalfkning og Udelæggelse af det udenlandske Marked, navnlig hvis man vilde forbinde Udsørgelsesforbud med de øvrige Bestemmelser. Jeg sigter her navnlig til de Oplysninger, ærede Medlemmer have faaet ved at være til Stede ved de foretagne Prøver paa Landbohøistolen, som efter det Resultat, der foreligger, og de Udtalelser, man har hørt fra alle Sider, have været i den Grad overbevisende, at det ikke kunde bestrides; thi ellers vare de blevne bestridte, og det er ikke sket fra nogen Side.—Med Hensyn til Spørgsmaalet i sig selv, skal jeg tillade mig nogle Udtalelser, navnlig i Anledning af et Par Bemærkninger, der ere fremkomne fra anden Side. Det er ganske vist, at, hvad det her dreier sig om, er et Interessespørgsmaal, og jeg finder det derfor ikke forunderligt, at man fra forskellige Sider har taget med nogen større Videnskab fat paa denne Sag, end det maaste i og for sig er rigtigt. Det er mærkeligt nok, saaledes er det nu en Gang i Verden, at Interesserne, navnlig de materielle Interesser, nødvendigt sætte Videnskaberne i Bevægelse og frembringe en Feber, som maaste kunde spares. Jeg skal ikke gaa ind paa Spørgsmaalet om, hvorvidt den foreliggende Sag har Betydning for Landbruget eller ikke. Hele denne Betragtning anser jeg for overordentlig ørkesløs. Jeg indrømmer, at naar man ved Landbrugere forstaa Folk, der ingen Jord have, saaledes som den ærede sidste Taler gjør, kan det stille sig noget anderledes, det skal jeg imidlertid ikke nærmere omtale, jeg skal siden komme dertil; men det vilde være at opstille et nyt Begreb af Land-

bruger, naar man dertil vilde regne en Mand, der hverken eier eller besidder Jord (Afskyldelse af Rjær). Det ærede Medlems Afskyldelse beror vist paa en Feiltagelse. Dette Spørgsmaal har saa meget mindre Interesse, som jeg mener, at det i Virkeligheden er løst. Jeg tiltror det danske Folkething overordentlig megen Viden; men jeg tror ikke, at det i den Grad er fuldt af Indsigt og Visdom og udelukkende Kløgt, at de skulle forstaa Andres Interesser bedre end disse selv, hvor det dreier sig om Interesser. Jeg tror, at her gjælder de gamle Ord, at Enhver er sin egen Dykkes Smed, og at den ved bedst, hvor Stoen trykker, som har den paa. Hvad Landbrugerne saa godt som enstemmig have udtalt med Hensyn til dette Spørgsmaal, er aldeles afgjørende med Hensyn til Spørgsmaalet om deres Interesser, og det er kun Interesserne, jeg her taler om, ikke Sagkundskaben, det er et helt andet Spørgsmaal. Jeg er forresten fuldstændig enig i, hvad det ærede Medlem fra Rjøge (Hørup) udtalte i saa Henseende, og jeg gaar saa vidt overfor det ærede Medlem for Rjøbenhavns 2den Valgkreds (Wagner), at jeg tager alle Konsekventerne med. Jeg respektterer ikke blot altid Sagkundskaben, men jeg antager, at i sit specielle Fag og i sine særlige Spørgsmaal forstaaer den sine egne Interesser bedre end vi Andre (Afskyldelse af Wagner). Ja, Geværerne, siger det ærede Medlem; men med Hensyn til dem antager jeg dog, at det ærede Medlem foreløbig vil forholde sig ganske taus, indtil de Oplysninger blive fremdragne, som for Tiden ligge i Finantsudvalget. Derimod med Hensyn til de andre Spørgsmaal, særlig Spørgsmaalet om Fæstningen, er jeg fuldstændig af den Overbevisning, at de Herrer Militære langt bedre end vi kunne bedømme, om en Fæstning eller en Forsvarsplan er militært brugelig, og jeg har altid fundet det aldeles ørkesløst, at komme ind paa en lang militær Diskussion med de Herrer Officerer paa dette Omraade, fordi jeg tror, at de, selv om ogsaa der er et vist Tryk paa dem, og alle den Slags Ting komme med i Betragtning, forstaa det bedre end vi Andre. Derfor kunde det aldrig falde mig ind at stemme for en Fæstning, som de Herrer erklærede for ubrugelig eller uden Betydning, og jeg vilde aldrig anse det for fornødt, om Folkethinget gik hen og vedtog en eller anden Fæstning eller gjorde Noget ved vort Forsvarsvæsen, som de Militære erklærede ingen Ting var til eller var halvgjort Arbejde, som enten maatte føres helt igjennem eller var værre